

शिक्षकको पेशागत विकास तालिमको विद्यालयमा उपयोगको अवस्था

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षा शास्त्र संकाय, पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन विभाग
अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह एम. एड. द्वितीय वर्षको आंशिक
आवश्यकता परिपूर्तिका लागि प्रस्तुत शोधपत्र

शोधार्थी

गुरु बहादुर थापा

त्रि. वि. द. नं. : ३३७९१-८९

परीक्षा रोल नं. : २१४००२८

शैक्षिक वर्ष : २०६५/०६६

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस

पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन विभाग

इन्द्रपुर, मोरड

बैशाख, २०७०

विषयसूची

	पृष्ठ संख्या
सिफारिस पत्र	क
स्वीकृति पत्र	ख
कृतज्ञता ज्ञाप	ग
शोधसार	घ-ड
तालिका सूचि	च
चित्र सूचि	छ
परिच्छेद एक : परिचय	
1.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
1.२ समस्याको कथन	५
1.३ अध्ययनको औचित्य	७
1.४ अध्ययनको उद्देश्य	८
1.५ अनुसन्धानात्मक प्रश्नहरु	८
1.६ अध्ययनको परिसीमा	९
1.७ अध्ययनमा प्रयुक्त शब्दहरूको परिभाषा	११
परिच्छेद दुई : सम्बन्धित साहित्यको पुनरावलोकन तथा सैद्धान्तिक खाका	
2.१ सम्बन्धित साहित्यको पुनरावलोकन	१२
2.२ अध्ययनको सैद्धान्तिक खाका	१५
2.३ शैक्षिक उपादेयता	१७
परिच्छेद तीन : अनुसन्धान विधि	
३.१ अनुसन्धान ढाँचा	१८
३.२ जनसंख्या तथा नमूना	१८
३.२.१ जनसंख्या	१८
३.२.२ नमूना आकार	१८
३.२.३ नमूना छनौट विधि	१९
३.३ अनुसन्धानका साधनहरु	२०
३.४ तथ्याङ्को स्रोतहरु	२०
३.५ तथ्याङ्क सङ्ग्रहन विधि	२१
३.६ तथ्याङ्क विश्लेषण विधि	२१

परिच्छेद चार : तथ्याङ्कको विश्लेषण तथा प्रस्तुतीकरण

४.१ शिक्षकको पेशागत विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था	२२
४.१.१ अध्ययन क्षेत्र भित्रका पेशागत विकास तालिम प्राप्त र अप्राप्त शिक्षक विवरण	२३
४.१.२ शिक्षकको पेशागत विकास तालिमको अवस्था	२५
४.१.३ शिक्षण सिकाई प्रक्रियाको अवस्था	२५
४.१.४ शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन तथा प्रयोगको अवस्था	२६
४.२ शिक्षकको पेशागत विकास कार्यक्रमले पेशागत दक्षतामा पारेको प्रभावको विश्लेषण	२७
४.२.१ शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धिमा पारेको प्रभाव	२७
४.२.२ विद्यार्थी उपलब्धीको समष्टिगत विवरण	३०
४.२.३ तालिमको प्रभावकारी कार्यान्वयन	३१
४.३ पेशागत विकास तालिम कार्यक्रम कार्यान्वयनका समस्याहरु	३३
४.३.१ भौतिक व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या	३३
४.३.२ शैक्षिक व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या	३५
४.३.३ मानवीय व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या	३६
४.३.४ विद्यालय नीरिक्षण तथा अनुगमन	३७
४.४ शिक्षकको पेशागत विकासलाई प्रभावकारी बनाउने उपायहरु	३८
४.४.१ भौतिक व्यवस्थापनको सुदृढीकरण	३८
४.४.२ शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थापन	३९
४.४.३ विद्यालयमा योग्य शिक्षकको व्यवस्था	३९
४.४.४ प्रभाकारी कक्षा अवलोकन र अनुगमन	३९
परिच्छेद पाँच : प्राप्ती, निष्कर्ष र सुझाव	
५.१ प्राप्ती	४०
५.२ निष्कर्ष	४१
५.३ सुझाव	४२
सन्दर्भ सूची	
अनुसूचीहरु	